

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20

V upravnštvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 30.

V Ljubljani, v sredo 6. februarja 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 5. svečana.

Prestolni govor

je sedaj predmet razgovorov v klubih in časopisju. Splošna sodba je ta, da prestolni govor ni iznenadil, a tudi ne popolnoma zadovoljil nobene stranke. In to je tudi naravno. Vlada, ki je po posameznih resortih sestavila prestolni govor, ni imela pred očmi gotove ali vsaj v obrisih snujoče se večine, na katero se hoče naslanjati, ampak vso zbornico, od najmanjše do največje stranke. Vse pozivlja vlada na delo »za blagor države in prebivalstva«. Program je tako obsežen, da ga najmarljivejša zbornica ne reši v šestletni dobi, vladna miza je tako bogato obložena z raznovrstnimi načrti in predlogi, da se more vsaka stranka uvesti k mizi in izbirati.

A kdor hoče vsem ustreči, navadno nikomur ne ustreže. To je stara istina. Tako tudi v prestolnem govoru vsaka stranka najde svoj las. Z drobnogledom preiskujejo in kemično analizujejo vrsto za vrsto, besedo za besedo.

Nemci v prvi vrsti pogrešajo v prestolnem govoru besede »nemški« jezika. Levičarjem je besedilo o jezikovnem vprašanju pretemno, nejasno. In vendar je mogoče čitati med vrstami, da hoče vlada le »nemški« enotni jezik v določenih krogih uprave ohraniti kot »stara, dobro naprava«. Torej status quo v jezikovnem vprašanju. Kar se tiče nas Jugoslovancev, s tem besedilom gotovo ne moremo biti zadovoljni. Sicer nam te splošne besede, ki so jako raztegljivega pomena, še ne dajejo povoda, da bi izvajali resne posledice, toda opozarjajo vse brez razlike strank, da stoji na straži za svoja narodna prava. Kričeče razmere na Koroskem, Primorskem, v Istri in deloma na Štajerskem se nikakor ne strinjajo z ustavo, ki bodi »dragocena posest vseh avstrijskih narodov«.

Slovenci in Hrvatje v Istri v narodnem oziru živo pogrešajo one »pravičnosti«, ki jim je zajamčena v državnih temeljnih zakonih. V tem oziru vidimo v vladnem načrtu prestolnega govora preje korak »in peius«, nego »in melius«. Vlada se je izognila celo izrazu »enakopravnost«, ki je tekom desetletij postal že splošen pojem za one idejale, ki jih goje najširši slojevi vsakega probujenega naroda v dižavi.

Kakor v tem oziru pogrešamo javnosti in obžalujemo ozir na »nemško vzajemnost«, tako pa z veseljem pozdravljamo dolgo vrsto načrtov na gospodarskem in socialnem polju. Za delavce, obrtnike, poljedelce, industrijo in trgovino, za vse te stanove ima vlada bogate osnove, odprte roke. Dela je mnogo, v izobilju. Najprvo je treba zvoziti s polja prod, ki ga je nanesele triletna obstrukcija; iztrebiti osat in plevel, ki ga je zasejal politična strast. Ko je polje razorano, mogoča je nova setev.

Da, skupno prebivalstvo je opravičeno zahtevati od poslancev, da delajo v skupni blagor, in poslanci so dolžni, da se posveto delu. A v to je treba v prvi vrsti dobre volje. Ali pa so oni krogi dobre in mirne volje, ki krešejo ogenj ob suhi strehi in v vročini, kakoršna je v avstrijski zbornici? Ali je danes previdno in modro, ako v nemškem taboru odmeva bojni klic: nemški državni jezik? Kaj pomeni ta klic? Nemški most od Belta do Adrije, Avstrija bodi satrapija nemške države! In to niso

prazni strahovi, to so načrti, ki jih že desetletja kujejo vnanji in domači sovražniki starodavne habsburške države. In ko se Čehi in Jugoslovanci boré za svoje narodne pravice, za svoj narodni obstanek, gradé tudi močan, živ jez proti navalu nemške in italijanske iredente. Ni narodna nestrpnost, kar nam sili bojno kopje v roke, temveč odprti grobovi, v katere hoté položiti narodni neprijatelji slovanski rod ob Adriji in Veltavi. Ljubezen do svojega rodu, do vladarja in širše avstrijske domovine kliče vse zavedne domoljube na obrambo očetnjave. Za »vero, dom in cesarja« borili so se Slovenci in Hrvatje, in to geslo jih mora združevati v nadaljnjem boju proti javnim in prikritim sovražnikom.

Ako pa hoče vlada, da delajo poslanci, delati mora i ona. Vlada je v prvi vrsti poklicana v teh razmerah, da prične inicijativo in združi vse one življe, ki hočejo delati, izvrševati svoje dolžnosti. In v tem oziru naravnost izpovemo, da je vlada zamudila ugodno priliko. Ako je vlada s § 14. izdala milijone iz blagajničnih preostankov in prevzela odgovornost, potem bi njena odgovornost ne bila večja, ko bi bila tudi s § 14. uveljavila nov poslovni red. Sedaj od zbornice zahtevati, da si ustvari ograje, je prevelik optimizem.

Vlada je torej mnogo obljubila, a stvar vlade je tudi, da udeležuje svoje obljube. O n mora dati politično direkcijo in ladijo pravo smer. Sicer se vrtimo v starem kolo-barju.

Nujni predlogi in interpelacije.

V današnji seji so slovenski in hrvaški poslanci vložili več nujnih predlogov in interpelacij. Tako je poslanec Robič s tovariši v interpelaciji vprašal vlado, ali hoče predložiti nov načrt zakona glede odprave mitnic na državnih cestah. V drugi interpelaciji vprašajo Robič in tovariši, ali in kdaj hoče vlada slabi in nizki državni most čez Dravo v Mariboru nadomestiti z železnimi.

Poslanec Žičkar in tovariši so predložili naslednji nujni predlog: Več občin v brežiškem okraju je vsled mraza in toče leta 1900 v veliki stiski. V občini Loke je znašala škoda 40.000 K, v občini Planinska vas 20.000, Drensko rebro 17.500, Dobrešiče 2460 K. V veliki bedi sta tudi Vrh in občini Planinska vas in del občine Št. Vid.

Občina Brezje je v letih 1898, 1899 in 1900 vsled mraza in toče trpela veliko škodo. V enakih žalostnih razmerah je občina Se novo. Vsem naštetim občinam in krajem preti lakota, ako ne dobe državne podpore. Zato podpisani nujno predlagajo: Vis. vlada se pozivlja, da prizadetim občinam dovoli izdatno državno podporo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. februarja.

Adresna razprava.

Adresna razprava v poslanski zbornici bo, kakor je sediti po dosedanjih izjavah, izredno živahna in viharina. V sporazumu z različnimi strankami bivaše desnice bo poslanec vitez Jaworski morda že v jedni prihodnjih sej postavil predlog, naj se na cesarjev prestolni govor odgovori z adreso in v to svrhu izvoli odsek 48 članov. V zbornici bo završalo že takoj v dotični seji, ker se bodo predlogu odločno uprle večinoma vse nemške levičarske stranke, potem pa brezdomno tudi socialni demokratje, češki socialci in

radikalci, češ, da naj se raje porabi čas adresne razprave za razgovore o gospodarskih zadevah. Seveda je vse to sama preteveza, s katero hočejo prikriti svoje »lojalno« srce. Ostalo bo torej v poslanski zbornici tudi letos samo pri načrtu. — V gospodski zbornici bo seveda adresna debata povsem mirna. Dotični predlog je stavil v včerajšnji seji kardinal knez nadškof dr. Missia, ki je tudi nasvetoval izvolitev odseka 21 članov. Predlog je bil soglasno sprejet in takoj izvoljen dotični odsek.

Vodstvo vsenemske zveze.

Vsenemska zveza, sestojéča v prvi vrsti iz vseh nemških radikalnih strank, nemške liberalce gledajo voditelji dosedaj še nekako po strani, je imela te dni pod predsedstvom dr. Bareutherja svojo glavno sejo. Izvolili so možje v tej skupini trojico mož, ki naj vodi vso velikonemško akcijo v poslanski zbornici. Odrani so v to svrhu »najodličnejši« voditelji Schönerer, Wolf in dr. Bareuther. Potem je pa prišel na vrsto razgovor o nemškem državnem jeziku. Dotično pismo nemške ljudske stranke so pozdravili možje z največjim veseljem, tembolj, ker je izšla misel od strani radikalnih nacionalcev. Kot delegata k dotičnim posvetovanjem odpošlje vodstvo Wolfa in dr. Schalka, ki bota med drugim predlagala naj se vzame za podlago pri razpravi o jezikovnem načrtu ogerski jezikovni zakon. Skupnega stalnega odseka vodstvo ne odobrava, pač pa se strinja s skupnimi posvetovanji od slučaja do slučaja. Znamenito bi bilo v tem vprašanju le še to, da stranke k posvetovanju ne smejo odpošiljati židovskih zastopnikov. Razgovarjali so se konečno vsenemški možje še o predsedniškem vprašanju ter se izjavili, da dr. Fuchs ne sme več biti zbornični predsednik. — Kakor se vidi, se je zdelo pristnim Germanom že sedaj potrebno, nastopiti kot vrhovno poveljstvo v parlamentu.

Dr. Mayländer reši župan.

Novoizvoljeni reški mestni zastop je imel dne 4. t. m. svojo prvo sejo, v kateri si je izvolil svojega župana ter njegova namestnika. Seji je predsedoval governor gróf Szapary. Kakor je bilo pričakovati, je bil županom izvoljen dr. Mihail Mayländer, prvim podžupanom dr. Vio, drugim pa odbornik Luppis. Reka ima torej svojega župana. Dr. Mayländer je dosegel, po čemur je tako hrepenel, ne meneč se zato, da je izdal svojo lastno stranko in avtonomijo reškega mesta.

Kriza v rumunskem ministerstvu.

Car poveljuje ministerstvu v Rumuniji preti akutna, neizogibna kriza. Vsak čas je pričakovati obvestila o odstopu ministerstva, kajti včeraj se je pod predsedstvom kralja vršil kronski svet, ki je, kakor trdijo, zapечатil krizo. Povod krizi je dal ministerski predsednik s svojimi davčnimi predlogi, na katerih vztraja z vso odločnostjo, ker trdi, da je le njegov načrt sposoben, da se zboljšajo rumunske finančne razmere. Pri tem je pa zadel ob odločen odpor celo pri svojih konservativnih zaveznikih. Opozicijo proti njemu vodijo Take Joanesu, general Manu in njegov prednik v kabinetu Cantacuzene. Z odstopom sedanjega kabineta bi se sicer nič ne premenilo v zunanji politiki, akoravno je Carp zanesljiv prijatelj trozvezne politike, ker so glede zunanje politike odločilni nazoru kralja samega. — Vladno glasilo »Epoca« sicer še trdi, da ni

povsem izključeno, da se kriza poravnava mirnim potom, a list sam ima kaj malo nade, da se to tudi uresniči.

Nemčija posređovalka v angleško-burski vojski.

V zadnjem času so nekateri belgijski in nemški listi z vso gotovostjo poročali, da bo prevzela Nemčija, oziroma nemški cesar posređovanje v angleško-burski vojski in da bo nemški cesar sedaj vsprejel Krügerja v avdijenci, ker je baje povodom bivanja na angleških tleh pripravil vse potrebno za nadaljno akcijo. Dunajska »Informacija« oporeka temu poročilu z vso odločnostjo, češ, da so ravno sedaj razmere med Nemčijo in Anglijo kar najprijaznejše in nemški cesar niti ne misli na tako posređovanje, kakor sploh nobeden drug vladar. Sicer je pa tudi gotovo, da Anglija ne vsprejme posređovalnega predloga, naj pride od katerekoli strani. — Seveda je to povsem verjetno, ker se nobena država ne mara zameriti oholim Angležem, čeprav vsi treznomisleči državniki uvidijo, kolika krivica se godi burskemu rodu.

Dopisi.

Iz Beljaka, 4. svečana. (Krivično ljudsko štetje. — Uradnik ljudskega štetja se je z listinami ured izgubil.) Gotovo že marsikdo željno pričakuje dovršitve ljudskega štetja in vsak zaveden Slovenec bode najprej poiskal število, ki bode svetu kazala, koliko nas je. Mnogi morebiti pričakujejo, da se bode to pot naše število znatno povečalo. Take nade bi bile gotovo opravičene; a marsikateri, ki biva v deželi, kjer Slovenci ne uživajo v narodnem oziru sploh nobenih pravic, se boji, da bodo nas letos še manj naštel, kakor pred desetimi leti; kajti ako se vrši v vseh obmejnih in dvojezičnih krajih ljudsko štetje tako krivično in pod takim terorizmom kakor tu v Beljaku, potem bo gotovo zopet izginilo več nego 100.000 Slovencev med Nemce in Lahe.

Samo par slučajev. Magistratni uradnik je prišel v stanovanje slovenske družine, pri kateri biva dijak slovenske narodnosti. Ko ta neustrašeno izpove slovenščino za svoj občevalni jezik, popala je nemškega uradnika huda jeza, in tega, kar je zahteval zaveden petošolec, ni hotel zapisati. Začel mu je dokazovati v svoji modrosti, da je Beljak »eine deutsche Stadt« in da mora v Beljaku vsak znati nemško, ako hoče živeti. Ko pa ta duhoviti argument dijaku ni hotel v glavo in mu je povedal, da govori nemško le s tistim, o katerem ve, da slovenščine ne zna, napel je uradnik druge strune. Najprej zavpije: »Zakaj pa študirate na nemškem gimnaziju?« Odgovor: »Ker moram. Slovenci namreč do sedaj nimamo še nobene slovenske gimnazije«. Na to uradnik: »Pa saj to zanaprej nima nobenega vpliva, ako izpovede nemški kot občevalni jezik«. Dijak ga krepko in pametno zavrne: »Pa še kakšen vpliv! Saj se pri vsaki važni priliki gleda na ljudsko štetje in so nam zaničljivo pravi: »Kaj taka peščica Slovencev bi rada imela slov. šole in jednake pravice pri uradih?«

Uradnik slednjič izprevidi, da ni naletel na pravega in da s svojo propagando nič ne opravi, reče: »Schliesslich ist mir ja gleich, schreib' ich Indisch oder Chinesisch!« »Le to zapisite, kar zahtevam«, odvrne dijak. Iz z dostavkom: »Da sieht man, wie

verbišene, je uradnik na vse zadnje moral ugoditi dijakovi volji.

V neki drugi hiši, kjer je vsa družina slovenska, je hotel komisar za ljudsko štetje nemščino zapisati kot občevalni jezik dotične družine. Gospodar se temu moško ustavi, češ: »Moj oče je bil Slovenec, moja mati Slovenka, moja žena istotako slovenske krvi, in mi med seboj tudi ne govorimo drugače nego slovensko«. — »Mesto je nemško, zato mora vsak znati nemški jezik!« meni osorno uradnik in hoče ravnati po svoje. A zavedni Slovenec tega ni pripustil in jezen je zapisal uradnik občevalni jezik: slovenski!

Še jeden slučaj krivice in terorizma. Dva Slovenca sta zahtevala od svojega predstojnika, da ju pri ljudskem štetju naznani kot Slovenca. Predstojnik je ugodil želji svojih podložnih; a uradnik mu kratko odgovori: »Um die Nation handelt es sich nicht«. Za občevalni jezik pri posameznih še prlašal ni, marveč svojevoljno zapisal oba Slovenca med Nemce. — Takih slučajev je brez dvoma še več.

Gotovo ni pretirano, ako trdimo, da je v Beljaku nad 2000 rojenih Slovencev. Radovedni pa smo, koliko jih bode priznala statistika. Res je, da je med temi vsled spekulacije veliko odpadnikov, a kar se tiče trgovskih in rokodelskih pomočnikov in učencev pa služabkinj, ki so malo da ne vsi z dežele, ti bodo v ogromni večini vsled pritiska od raznih stranij hočeš nočeš zapisani za Nemce, da Beljak ne izgubi velikomemški značaj. — Uradnikom, katerim se je poverilo ljudsko štetje, so na magistratu bržkone namignili, da naj po narodnosti, po občevalnem jeziku nič ne vprašajo, marveč na tihem kar sami fabricirajo »pristne« Nemce iz Slovencev.

Za nameček še nekaj. Te dni se je po mestu razširila senzacionalna vest, da se je izgubil jeden uradnikov, kateremu je bilo poverjeno ljudsko štetje. Policija ga je morala iskati. Res ga je našla, a pole za ljudsko štetje, ki so bile večinoma že izpolnjene, so se izgubile. Uradni mož se ga je nekje preveč nalezal, in pri tej priliki so izginili dotični akti, da jih ni mogoče več najti. Treba bo šteti v drugič. Znano je, da ga mož prerad srka. — Ali se je mogoče zaneesti na delo, ki je poverjeno takemu človeku?!

Ljubljanski občinski svet.

»Slovenec« — zatožen Ljubljanski občinski očetje se prihodnjih obč. volitev grozno boje. Po Ljubljani so se pričeli volivci zanimati za obč. gospodarstvo, kar seve gotovim ljudem ne ugaja. Ker je »Slovenec« toliko pogumen, da si upa izvajati neodvisno kritiko, za kar so mu gotovo vsi trezni davkoplačevalci hvaležni, meni Hribar, da bode gotovim političnim otrokom imponiral, ako bode Malovrh o »Slovencu« klical pred volitvami: »Zatožen! Zatožen!« Hvala Bogu, vsak, kdor se v Ljubljani za nima za javnost, ve, pri čem so finančne operacije Hribarjeve in ako si mislijo s tožbo proti »Slovencu« tešiti vest pred obč. volitvami, se mi takemu poskusu pridobiti volivce zase in oslabiti »Slovenčev« kritiko, le smehljamo. Mi pred ljudskimi sodniki ne bomo imeli zaprtih ust!

Včeraj je bila torej tista strašna seja, ki naj bi nam zaprla sapo. Umevno, da so se seje udeležili vsi protipostavno izvoljeni obč. odborniki in da so z veseljem sklepali, naj se občina zakoplje v pravdo. Sosebno Turk je pri tem mislil na vzorno vozarjenje premoga v mestno elektrarno in je ves čas upil. Nepravilno izvoljeni dr. Požar je bil overovatelj zapisnika. Dr. Matija Hudnik, ta zvezda naprednega odvetništva, je imel svojo staro ulogo, in kakor je s silno lahkoto spravljajl o raznih prilikah na dan »zaničevanje« Slovenca«, tako je včeraj s sosebno vnemo posajal »Slovenca« na zatožno klop. Mož je najprej konstatiral, da ima nečeden posel in pa — neprijeten. Obrnil se je vsled tega do obč. očetov in vskliknil: »Gospoda moja! Če nas kdo z gnojnico polije, moramo ocediti svoj ugled. Zadnje dni, ko je »Slovenec« zvedel, da je upravno sodišče razveljavilo naše volitve, kriči »Slovenec« tako, da kriči po dr. pravdniku in po pasjem biču«. Obč. svetniki so kvitirali »pasji bič«

z »Dobro!«-klici In čim dalje je Hudnik govoril, vedno bolj se je kazalo, da je zbran v obč. svetu res »cvet intelligence«.

Dr. Hudnik je podajal obč. svetnikom tisto juristarijo, katere si ni upal nesti na Dunaj pred upravno sodišče. Na vse pretege je zagovarjal dosedanje »staro navado« in »staro prakso« tajnega skrutinija, a njegova modrost v obč. svetu po razsodbi seve ne bo pomagala nič. Stara navada je proč in v Ljubljani bode volivni skrutinij javen. Ako je Hudnika veselilo, sel naj bi stresal jezo pred upravno sodišče, vsaj bi ne bilo prvič, ko bi se — blamiral.

»Slovenec« je po Hudnikovi trditvi pisal, da se je pri obč. volitvah sleparilo, in Hudnik meni, da to očitjanje gre na obč. svet, ker obstoji iz dotične stranke, oziroma na volivno komisijo obč. sveta. Hudnik se je bavil samo z volitvami v III. razredu, kakor bi tudi volitve v II. razredu ne bile ovržene. Dejal je, da sta bila magistratna predsednika komisij mnenja, da ustrežeta zakonu, ako dasta glasove prešteti tajno, in ako se v tem pogledu goljufija očita magistratnemu komisarju, očita se tudi vladnemu zastopniku, ki je bil pri volitvi poleg. Mi nismo obč. svetu ničesar očitati glede tega in tudi Hudnik ni navedel nobenega dokaza, da bi mi kaj takega v listu očitati. Kaj govore po Ljubljani ljudje o štetju glasov, zato nismo mi odgovorni, da pa so pristaši narodnonapredne stranke storili mnogo, kar »kriči po državnem pravniku in po pasjem biču«, tega pa nikdar prikrivali nismo.

Kako pride obč. svet do tega, da se čuti zadetega? V pritožbi opozicijskih volivcev na upravno sodišče so nekatere zanimive stvari, katere smo posneli, a dotične stvari se dajo s pričami dokazati in so priče na razpolago.

Kaj torej hoče dr. Matija Hudnik? On hoče, da bi bil »Slovenec« obsojen radi uvodnega članka »Ljubljanske obč. volitve pred upravnim sodiščem«, katerega smo priobčili v 16. štev. t. l., in radi poročila »Ljubljanski občinski svet«, katerega smo priobčili v 19. štev. t. l.

Inkriminovani so naslednji stavki iz 16. štev.: »Krščansko ljudstvo je moralo trpeti terorizem ljudij, kateri so proglasili kot svoj edini namen — boj proti klerikalizmu.« »Nravno ljudstvo je moralo kot svoje zastopnike častiti one, ki so v Ljubljani priznali prostitucijo kot potrebno. Pošteno ljudstvo je moralo pri volitvah trpeti one mahinacije, o katerih danes govorimo, in ni smelo reči ničesar, da se ne zameri onim, ki so si znali pridobiti nadvlado in moč.« »Po kavarnah, po gostilnah, da še nekod, so se izrekale nad krščanskimi možmi besede in sodbje, ki so bile naravnost naperjene na to, da se uniči v naših ljudeh vsaka samostojna misel, ki bi bila nasprotna diktaturi neke gospode, katere edini namen in edino sredstvo je — farška gonja, polnjenje lastnega žepa in hujskanje ljudstva na one naprave, ki mu morejo pomoči do boljšega obstanka.« »Liberalizem zahteva svobodo le za one, ki imajo moč v rokah, a hoče s terorizmom uničiti one, ki niso tako nasilni, goljufivi in brezvestni, da bi zmagovali s krivico«.

Mi smo stavke, radi katerih nas dolže, da smo obč. svetu očitati sleparjenje pri volitvah, priobčili dobesedno, dr. Hudnik jih pa včeraj ni dobesedno prebral, ampak je trgjal le posamezne besede iz njih. No porotniki bodo tudi ves članek prebrali!

V poročilu o zadnji seji obč. sveta se je dr. Hudnik spravil na ta-le stavka:

»Točka za točko se pomika v tajno sejo. Ljubezen do tajnih sej se v občinskem svetu vedno množi. Sosebno velika je ta ljubezen, kadar je treba oddati kako ustanovo. Takrat so obč. svetniki najrajši mej seboj.« »Ali se bodo gospodje pomenili mej seboj o redu v blagajnih in o nekaterih pogodbah?«

No, — to je vse, sedaj naj pa strmi Ljubljana! Ljubezen do tajnih sej se je res pomnožila, obč. očetje so bili pri oddaji ustanove takrat res najrajši mej seboj, sicer bi ne napovedali tajne seje, ako se pa obč. svetnike vpraša, ako se bodo pomenili o redu v blagajnah in o nekaterih pogodbah, jim pač ni treba biti razžaljenim, vsaj so taki pomenki njihova dolžnost.

Ljudje bi prav radi imeli, da bi se jih ne rubilo za tirjatve, katere so plačali, in tudi Wagenführer bi imel rad svoj denar. Vsekakor pa je dolžnost obč. sveta meniti se o najrazličnejših pogodbah — zato so jih pa volivci izvolili. Kaj morda prepuščajo vse Hribarju? In še za nekaj nas hočejo tožiti! Kaznjivi smo, ker smo zapisali: »Kaj, ko bi obč. svet meril z isto mero bogati evangelijski cerkveni občini in Frančiški Dacarjevi?« Sapientni sat.

Hudnik je trdil, da dolžimo obč. svet zaničljivih lastnostij, ta dolžitev se je po časopisu razširila, ter je predlagal, naj se »Slovenca« toži radi razžaljenja časti po §§ 488, 491 in 492 kaz. zakona. Dejal je, da se ne sme misliti, da bi bila v »Slovenčevih« člankih kritika, ki je napram javnim zastopom opravičena, (kdo bi morda tudi mislil, da se sme dajati vsaka beseda od nasprotne politične stranke na tehtnico?) ne, v tem slučaju sta o »Slovenčevih« krivdi jedina jurist in nejurist. (Obč. svetnik Turk: »Tako je!«) Zločinca imamo pred seboj, zločinca, katerega je vodil motiv, in da je »Slovenec« sposoben za tak zločin, je jasno. Motiv je slepa strast, ki misli storiti bogoslužno delo, ako komu čast krade.

Infamijo »Slovenčev« in česa vsega je »Slovenec« v infamiji zmožen, je dr. Hudnik dokazoval tako le: »Slovenec« je prinesel notico, v kateri pravi, da se je odpeljal dr. Tavčar na Dunaj v družbi svoje Franje Ta »Slovenčeva« notica je infamija. Kaj si bodo mislili ljudje po deželi! Lahko si mislijo, da se je dr. Tavčar odpeljal v družbi druge ženske in ne svoje žene. (Odobranje. — Klici: Škandal!) Škofovi kateheti uče Tavčarjeve otroke: »Spoštuj očeta in mater.« Kaj si bodo na tako notico mislili Tavčarjevi otroci? Tako se piše o ženi, ki je naslednica gospe Murnikove! Vnaše zakonsko življenje se vtikajo »Slovenčevci«, svoje sramotilno pero vtikajo mej moža, ženo in med otroke. Izdajatelj in šefredakter takega lista je dr. Evgen Lampe, desna roka škofova. In škof priporoča tak list v branje in razširjanje. Turk, ki želi, da bi o raznih stvareh volivci ne bili informirani, zakričal je vmes: »Sam naj ga bere!« Klici z galerije: »Se ga bojiš!« Dr. Hudnika je Turkovo navdušenje tako razgorelo, da je rekel, naj si drugič ob sličnih infamijah iščejo naprednjaki v našem uredništvu zadoščenja s pasjim bičem.

Po takem utemeljevanju »Slovenčeve« infamije se je soglasno z glasovi protipostavno izvoljenih obč. svetnikov sprejel predlog, naj se »Slovenca« toži.

Rekli smo že, da se tožbe prav nič ne bojimo. Nepriistranski porotniki nas ne morejo obsoditi, pač pa bo tožba morda bolj neljuba nekaterim osebam, nego nam. Dr. Hudniku pa na njegovo dokazovanje »Slovenčeve« infamije mirno odgovorimo: Znano je, kako kruto se napada zasebno življenje duhovnikov. Kako grdo je »Narod« napadal žene naših somišljenikov! Kak napad v primeri s temi napadi je, ako rečemo, da se je dr. Tavčar v družbi svoje Franje odpeljal na Dunaj? Ali gospa dr. Hudnikova nima navade, spremljati svojega moža? Kolikokrat smo že poročali, da se je dež. predsednik s soprogo peljal na Dunaj, pa se še ni pritožil. Posebno častnih naslovov pa Tavčarju ne bomo dajali. Ali naj pišemo, da se je odpeljal s predsednico telovadkinj? Dr. Hudnik, vestni zakonski mož, ki ne marate, da bi se kdo vtikal mej moža in ženo, kaj pa vam je takrat vaša žena dejala, ko ste referirali v občinskem svetu o prostituciji in jo zagovarjali? Če imate vi pripravljen pasji bič zaradi nedolžne notice, kako bi se morale kaznovati nepopisne infamije liberalstva, ki dan na dan zasebno življenje katoliških mož blati na najostudnejši način! O, ko bi mi hoteli resnične izzakulne pikantnosti iz življenja napredne »intelligence« priušati, bi se lahko maščevali nad temi napadi. Ali ne, dr. Hudnik? Ali nas hočete k temu prisiliti? (Konec prih.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. februarja.

»Klub hrvatskih in slovenskih poslancev«. »Slov. Narod« je prinesel včeraj brzojavno vest, da se je konstituiral klub hrvatskih in slovenskih poslancev, v kate-

rem so združeni vsi tisti poslanci, ki niso vstopili v Šusterski klub. Novi klub hrvaških in slovenskih poslancev je izdal komuniké, v katerem pravi: »Hrvatsko-slovenski klub stoji na krščanski podlagi«. Zavzemati se hoče z vsemi zakonitimi sredstvi za narodne pravice Hrvatov in Slovencev in njih vsestranski napredek na kulturnem in gospodarskem polju. Posebno pozornost bode posvetil vprašanju zgradbe novih železnic v južnih pokrajinah monarhije. Pripravljen je vzajemno podpirati opravljene zahteve vseh ostalih slovanskih narodov ter v to svrhu dobiti čim ožjo zvezo z njih zastopniki. Klub bo uvaževal prepričanje onih svojih članov, kateri so za ožjotvorjenje hrvatskega državnega prava ter so podali odnosno pravno zabrambo v poslanski zbornici dne 5. februarja. Podpisali so baje to izjavo Ferjandič, Perić, Ploj, Biankini, Robić, Spinčić, Ferri, Ivčević, Šupuk, Borčić, Zaffron, Vuković, Plantan, dr. Tavčar. Predsednikom je izvoljen dr. Ivčević, podpredsednikom dr. Ploj. Slovenski napredni poslanci so baje »odklonili« vsako zastopstvo v prezidiju tega kluba.

Tavčarjev značaj. Kako prav so imeli naši poslanci, da so se branili Tavčarja, je on pokazal zdaj sam, ko je odkril svojo politično značajnost. V »Narodu« je dal pisati o »krščanski kanali« in sramotiti vero ter je kot svoj edini namen proglasil boj proti klerikalizmu. Izdal je parolo, da se mora razbiti krščansko narodna zveza ravno zato, ker je krščanska, za hinavce je proglasil one liberalne poslance, ki so bili v krščanski zvezi, zdaj pa — je sam vstopil v klub, ki naglašja, da stoji na — krščanski podlagi, seveda le zato, da je prišel — pod streho. Dr. Tavčar je na svojem volivnem shodu v Ljubljani imenoval liberalne poslance, ki so bili v krščanski zvezi, »politične skoplence« in »hermafrodite« ter je dejal: »Menim, da se v tak položaj ni treba vračati našim poslancem, ki morajo, ako na svojo čast kaj drže, en in isti značaj kazati tako v Ljubljani, kakor na Dunaju!« In sedaj je ta isti mož storil isto, kar je sam imenoval politično skopljenstvo in hermafroditstvo. Če bi Dalmatinci poznali ta značaj Tavčarjeve politike, bi se ga gotovo ravno tako branili, kakor so se ga branili naši poslanci, ki ga iz izkušnje že dolgo poznajo. Bomo videli, kdaj bo Tavčar po svoji grožnji kazal »kveder«. Tedaj bodo menda tudi Dalmatinci videli, da so imeli naši poslanci prav!

Tavčar v Kotu. Slanc in Tavčar sta Šukljeja izrinila od poslanstva, ker je priznaval krščanstvo. Tavčar je Šukljeja radi tega proglasil za »klerikalca« ter upil, da se mora nehati »tista krščanska hinavščina.« Včeraj je dr. Tavčar moral podpisati krščanstvo v programu novega kluba hrvatskih in slovenskih poslancev in vender je bil on tisti, ki je napadal slogo kranjskih deželnih poslancev radi krščanstva. Kaj vse je takrat Tavčar napisal proti besedici »krščanstvo« v programu! Dr. Tavčar je tisti, ki je vrgel iz programa narodne stranke krščanstvo. Včerajšnji dan je prav zaprav sijajno zadoščenje nam. Dr. Tavčar je moral pred krščanstvom ukloniti glavo! Kdo bi si bil mislil, da bo Šuklje tako hitro maščevan! Ni čuda, da so včeraj liberalci pri »Slonu« kar jeze tulili, ko so zvedeli za ta korak svojega vodje. Malovrh se je zgražal nad Tavčarjem. Za kranjske liberalce in za svobodno misel ni prav nič v programu novega kluba, pač pa krščanstvo in povrh se je Tavčar odrekel še uplivu v klubu ter pustil svoje tovariše popolnoma potisniti na stran. V tisti »komediji«, katero je očitajl Ferjandiču, je sedaj Tavčar. Da reši sebe, zatajil je Tavčar na zunaj ves svoj program, zatajil ves svoj »Narod«, mislil ni več na svoje obljube, da bode nastopal kot Simson in iz liberalne podlage je postala krščanska podlaga. Takega vodjo imajo slovenski liberalci! Ubogi, ki mu slede, uboga pa tudi Robić in Ploj, ki mu verjmeta.

Slov. katol. politično društvo za radoljski okraj popolno soglašja z državnimi poslanci naše stranke glede osnovanja slovanskega centra. Živeli!

Osebnosti. Imenovan je dr. Josip Fišer iz Kukusa na Češkem volonterjem v dež. bolnici in je svojo službo že nastopil.

— Danes se je poročil v Gorici g. Dinko Spinčič, trgovec v Mikotičih pri Kastvu z gđ. Antonijo Drufova, hčerjo znane goriškega trgovca. — Umrl je na Sv. Gori pri Gorici v visoki starosti občeznani cerkovnik Anton Črne.

Meščanski klub v Ljubljani je sinoči priredil svojo predpušno veselico v veliki dvorani Katoliškega doma. Kdor je videl lansko predpušno veselico Meščanskega kluba in letošnjo, moral je pripoznati, da je klub napredoval velikimi koraki. Vsaj imajo danes zabave Meščanskega kluba že toliko udeležencev, kakor one čitalnice. N-prisiljena zabava vodi občinstvo k zabavam Meščanskega kluba v vedno večjem številu. Pri včerajšnji veselici našli smo do 200 najodličnejših oseb iz uglednih ljubljanskih rodbin. Nad vse nas je presenetil okusni, fini arangement dvorane, odlična zasluga gospoda predsednika Ledenika in blag. njegove gospe. Ob strani gospoda Ledenika delali so neumorno za uspeh zabave gospodje železnični uradnik Jeglič, Leskovic, Peterca Fr., Štrukelj in ravnatelj „Gospodarske zveze“ Jeglič. Četvorke, katere je plesalo po 36 parov, vodil je elegantno in spretno gospod Kenda. Svirala je do ranega jutra vojaška godba 27. pešpolka. — Včerajšnja zabava Meščanskega kluba bila je prava elitna zabava, a kljub temu prav priručna. Jutri ima Meščanski klub svoj jour-fixe točno ob 1/8. uri zvečer v svojih društvenih prostorih. Prijatelji Meščanskega kluba dobro došli!

Maskarada del pevskega društva „Slavec“ v Narodnem domu, ki se vrši pod naslovom „Pustni korzo“ dne 10. februarja t. l., bode res nekaj izrednega za naše mesto. Sokolova dvorana bode spreminjena v Marijin trg s postranskimi ulicami, kjer bode svirala meščanska godba in kjer se vrši vsa maskarada. Kakor je bil pred leti pustni korzo v Ljubljani jako živahen in zabaven, tako bode tudi sedanj v Narodnem domu velezanimiv ne samo za plesalce, nego tudi za gledalce, ker se je letos oglasilo že več lepih in originalnih skupin, mej njimi „brna“ z velikim spremstvom, „škotska skupina“ 16 oseb, ki bode izvajala škotski narodni ples, in tudi „muzikalični gigerli“ se bodo producirali. Tudi posamezne maske bodo skrbele za izborna zabavo, kakor „čevljarski vajenec“, „konfetařji“, ki bodo prodajali salonski konfeti, in mnogo drugih jako originalnih mask. Vse to že utegne skrbeti za zabavo starejših in mlajših; o drugih prijavljenih maskah in skupinah moramo pa danes ohraniti še strogo tajnost.

Ljubljanske novice. Streljanje v megle. V včerajšnji obč. seji je naznanil župan, da sklep o streljanju s topiči opoldne še ni izvršen, da pa se izvrši v prihodnjih dneh. Doslej je bilo baje premalo megle. — Novi Franc Jožefov most se bode otvoril 18. avg. t. l. Danes prično, po zatrdilu županovem, delati temelj za mostovo čelo in v 14 dneh se bode pričelo z železno konstrukcijo. Hribarju je ta most napravil toliko preglavic, da je ob njem našel nov greh. Več jutri v poročilu iz obč. sveta. — Razpiše se služba magistratnega koncipista in služba konceptnega praktikanta. Rok do konca februarja.

Izžrebani porotniki. Dne 4. svečana t. l. so bili izžrebani pri c. kr. deželni sodišču v Ljubljani za porotno sodišče, ki se prične 4. sušca, nastopni gospodje porotniki: Acceto Valentin, stavbenik in posestnik v Ljubljani; Achtschin Albin, ključar in posestnik v Ljubljani; Andretto Rajmund, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Bole Ant., trgovec v Postojni; Bratina Anton, mlinar in posestnik v Ustji pri Vipavi; Bergant L., trgovec, posestnik in občinski predstojnik v Kamniku; Česnovar Lovrenc, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Gruden Janez, posestnik v Jeličevrhu pri Idriji; Hudovernik Jožef, trgovec in posestnik v Ljubljani; Jelčnik Anton, knjigovodja v Litiji; Klun Št., posestnik v Ljubljani; Lavrenčič Jož., blagajnik užitninskega zakupa v Ljubljani; Moro Viktor, prokurist v Ljubljani; Micheli Ludovik, posestnik in gostilničar v Razdrtem pri Senožečah; Mally Karol, posestnik in obrtnik v Trzinu; Meden Jakob, posestnik v Begunjah pri Cirknici; Markež Jož., posest-

nik in gostilničar na Savi pri Radovljici; Naglas Viktor, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Pleiweis Jožef, posestnik v Ljubljani; Pock Fran, graver, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Počivalnik J., mesar in posestnik v Ljubljani; Presker Anton, krojaški mojster v Ljubljani; Paternost Fran, posestnik v Postojni; Peternel Jakob, posestnik, urar in gostilničar v Zagoricih pri Radovljici; Repe Karol, posestnik in trgovec na Jezerskem pri Radovljici; Schwendtner Leop., knjigotrdlec v Ljubljani; Samsa Jožef, tovarnar in posestnik v Ilir. Bistrici; Karol vitez Strahl, c. kr. višji deželni svetnik in grajšček v Stari Loki; Sušnik Avgust, posest. v Škofji Loki; Strzelba Jož. f., posestnik v Grbinu pri Litiji; Spunt Jakob, gostilničar v Gradcu pri Litiji; Toman Feliks, kamnosek in posestnik v Ljubljani; Valenčič Jakob, mlinar in posestnik v Nadjem selu pri Postojni; Valenčič Jožef, posestnik v Trnovem pri Ilir. Bistrici; Wöfling Oton, posestnik in trgovec v Želečah pri Radovljici; Zamej Gregor, pekovski mojster in posestnik v Ljubljani. — Nadomestni porotniki: Böhm J. žef, hranilnični pristav, Dolenc Ludovik, disponent, Kajzel Alojzij, poslovodja, Kane Alojzij, trgovec, Kocmur Anton, gostilničar in posestnik, Kristan Elvard, zasebnik, Mihelič Miha, ščetar in posestnik, Schmelzer Bertr., stolar in posestnik, Zirkelbach Henrik, črkostavec in posestnik, vsi iz Ljubljane.

Slovensko gledališče v Mariboru v „Narod. Domu“ vprizori dne 10. svečana „Brata Martina“. Začetek ob 8. uri zvečer.

Nemška nehvaležnost. Celjski nemškutarji so obetali pred volitvami nekemu mešetarju Banu, da mu bodo dobili ozir. pomagali dobiti prostor za lesno skladišče. Mož je od svoje strani storil — svojo dolžnost in volil Pommerja, ne tako zlatih obljub polni Nemci, kateri so prej obljubljeni prostor — dan po volitvah Banu odpovedali. Mož je rojen Slovenec, — zato mu prav iz srca privoščimo to z izdajstvom zaslužen plačilo. — Nič bolje se ni godilo nemškemu usnarju in gostilničarju v Laškem trgu. Do volitve ga je celjska nemška hranilnica čakala, po volitvah pa ga je začela tiščati. Mož, kateri je za nemškutarsko stvar toliko žrtvoval, si je vzel to tako k srcu, da se je dne 4. t. m. v kopališču ustrelil, — da se s tem ogne petju bobna.

Koroške novice. Deželna vlada je dovolila nov sejem v Grebinju, ki bo vsako leto dne 26. julija (god sv. Ane). — Licenciranje celakov, ki so v posesti zasebnikov, bode: V Beljaku dne 4. febr., na Čajni 9. febr., v Št. Andražu 13. febr. — Mlekarna za Bekštanj ima letni občni zbor dne 10. febr., ob 2. uri pop. v Koflerjevi gostilni v Maloščah. — Mlekarna v Št. Jakobu v Rožu je imela svoj letni občni zbor na svečnico dne 2. febr. — Učitelj g. Jan. Fantur v Ločah je predstavljen za nadučitelja v Šmarjeto-Widweg. Službi se je odpovedala podučiteljica gpd. P. Mühleisen v Rožku. — Prestavljena sta gg. notarja: K. Kögeler iz Kotičk sv. Hemi ob Krki in Val. Schwarzl iz Železne Kaple v Kotiče. — Nezgode. V Borovčah pri Blatogradu si je dne 17. jan. občinska uboga Župnik ob peči vžgala obleko. Kmalu je bila vsa v plamenih. Dva dni pozneje je umrla v hudih bolečinah. — Blizu Vogelj v melski dolini je padel dne 17. jan. gozdar Fr. Knezarek vsled ledu čez visoko pečino tako nesrečno, da je bil takoj mrtev. Zapustil je vdovo s 13, deloma nedoraslimi otroci. — V Dobrihah pri Spitalu so našli dne 21. jan. v nekem hlevu zmznjenega Laha Bulfona. Zvečer se ga je bil. do do brega nпил. — V Celovcu se je dne 24. jan. ustrelil 24-letni lovec K. Jarnej, pristojen v Grabštanj. Uzrok so družbinske razmere. — Pri plesu umrl je dne 20. jan. v Židovski vasi ob Beljaku črevljar Švaj. Sedel je pri mizi in prepeval vesele pesmi. Nakrat mu je postalo slabo in zgrudil se je mrtev na tla. Zapustil je vdovo s 7 otroci.

Denar je zmagal v isterski peti skupini. Lah Bennati ni poslanec isterskega ljudstva, ampak zastopnik denarja laških mogotcev. Za te volitve se je potrošilo toliko denarja, da se sedaj še laškim bogatašem zdi preveč. Samo tehnični poslovodja puljske tovarne Bruzina je položil račun

za 1800 K, katere je izdal za pijačo. Lahoni mu hočejo plačati samo polovico računa. Ako je tak račun položil samo jeden agitator, si lahko mislimo, koliko je Lahone veljal poraz dr. Laginje.

Kneippovo kopališče v Gorici, katero namerava napraviti naš rojak urednik g. Okič iz Wörihofena, bode zimsko kopališče, otvoreno od 1. novembra do 1. aprila.

Pogreša se od 29. m. m. posestnik Fr. Erjavec iz Oslice pri Krki, ki je šel omenjeni dan dopoldne v Grosuplje po zdravila svojemu bolnemu očetu. Ker je tedaj zelo metlo s snegom, je bržkone zgrešil pot in zmrazil.

Uboj. V noči 28. januarja sta v tovarni na Javorniku Anton Plestenjak in Mat. Ipavec v pijanosti vznemirjala svoje speče tovariše v baraki. Navstal je prepir in pobj. Neki Por je udaril Plestenjaka s polenom po glavi, drugi so mu pomagali, dokler ni nezavesten obležal. Naslednji dan so prepeljali Plestenjaka v bolnico, kjer je ponoči umrl.

Litija šteje sedaj 700 prebivalcev, 42 več kot l. 1890.

Zločinka iz ljubljanske okolice pred graškimi porotniki. Včeraj je stala pred porotniki v Gradcu 26letna Helena Šusteršič, rojena v Vižmarjih, pristojna v Zg. Šiško. Pred sodišče jo je pripeljal naslednji dogodek. Delavec Janez Sopčič se je l. 1895 spoznal z obtoženko v Ljubljani in po smrti svoje žene preselil se s Heleno S. v Gradec. Šusteršič je skoro postala zelo oblastna in vedno mučila Sopčičeve otroke. Ko je bil Sopčičev sin Oton lani v Ljubljani pri Sopčičevi svakinji, soprogi črkostavčevi Heleni Planinec na počitnicah, pritoževal se je deček bridko o surovostih očetove „gospodinje“. Tudi Sopčič je končno opazil, kako Šusteršič muči otroke, in je hotel naznaniti zadevo decembra meseca pri sodnji, a ko je Sopčič hotel skozi vrata, pograbila je Šusteršič nož, zaprla vrata in zakričala: »Ako se oddaljš, umorim otroke«. Sopčič se jo je ustrašil in ni šel na policijo. Dne 28. dec. se je Šusteršičevi zažgala neka jed, vsled česar je strahovito pretepala otroke. Otona Sopčiča je bila z metlo, zagrabila ga za glavo in mu butala glavo ob zid, končno zagrabila je neko železje in dečka tako udarila po glavi, da se je nezavesten zgrudil in je še tisti večer na poškodbah umrl. Brezsrčna ženska je bila obsojena na 4 leta ječe, pa tudi glede varuštva otrok se je ukrenilo, da se Sopčiču odvzame nadzorstvo. Drž. pravnik se je proti prenizki kazni pritožil.

Poštni urad Šentjošt pri Vrhniki se od 1. marca t. l. nadalje izpremeni v pošno nabiralnico, zvezano s c. kr. poštnim uradom na Vrhniki po štirikratni pešpoti na teden.

Obesiti se je hotela Marija Janežič, žena znanega Čednikovega „Korla“ iz Domžal. Rešila jo je gospodinja Katarina Juvan. Mariji Janežič to ni bilo prav in je Katarino Juvan ozmerjala.

Kravo ukradel. Pod tem naslovom smo objavili 30. m. m. vest, ki smo jo posneli po drugih listih. Izvedeli pa smo, da Jože Trdina ni iz Kroke, marveč je pristojen v Bistrico na Koroškem. Tje spada tudi njegova družica Franca, doma iz Lozov.

Konj ubil je Jos. Črneti iz Grganja, službujočega pri tvrdki O. Lenasi v Solkanu, ko je vozil voz hlodov iz Trnovskega grada.

Razmerje polit. strank v držav-nem zboru v dobi od 1873—1901. Nemški liberalci ali ustavoverna stranka so imeli l. 1873—200, l. 1879—170, l. 1885 in 1891—114, l. 1897—77, letos pa 69 mandatov z liberalnimi veleposestniki vred. — Poljakov je bilo 1873 l. 61, od l. 1879—1897 58, 1897 l. 59 in sedaj 62. — Čehov vseh strank je bilo 1873—61, 1879—63, 1885—66, 1891—64, 1897—79, sedaj 82. — Nemški konservativci so bili zastopani v parlamentu l. 1873 po 26, 1879. l. po 40, l. 1885. po 38, l. 1891. po 29, l. 1897. po 43 in sedaj po 37 posl. — Kot četrta zadnja stranka v parlamentu so bili l. 1873. demokratje s 5 posl.; naslednje dobo so imeli 3 in l. 1885 2 poslanca. L. 1891. te stranke ni več v parlamentu, pokaže se pa zopet naslednje dobo z 1 mandat, ki je letos zopet izginil. Kot

peta najmočnejša stranka so nastopili v parlamentu l. 1879 prvič Jugoslovani z 11 poslanci; l. 1885. jih je bilo 19, l. 1891—24, l. 1897—29, letos sta dva manj. — Italijani so imeli l. 1879—2, 1885—15, 1891—16, 1897—19 in letos imajo ravno toliko mandatov. — Rusini so nastopili l. 1879. s 3, l. 1885. s 4, 1891 z 8, 1897 z 11 in sedaj z 10 poslanci; Rumuni kot zadnja stranka v parlamentu l. 1879. s 3, l. 1885. s 6, 1891. s 5, 1897. s 6 in letos s 5 poslanci. — Kot novi stranki v parlamentu l. 1885. so nastopili nemški nacionalsci s 23 in krščanski socialci z 2 mandatoma. L. 1891. sta šteli imenovani stranki 19 ozir. 10, l. 1897—42 ozir. 30, letos 51 ozir. 22 poslancev. — Schönererjanci so prilezli na dan l. 1891 z 2, l. 1897. s 5 in sedaj z 21 poslanci. — V parlamentu l. 1897 so nastopile štiri nove stranke. Socialni demokratje so imeli 14 (sedaj 10), Stojalovščeki 6 (5) poljska ljudska stranka 3 (3) in jeden soc. politik, ki je pa letos zginil. — Divjakov je bilo l. 1885—6, l. 1891—4, l. 1897—2 (soc. pol. in demokrat) letos 2 (štaj. »bauernbunder« in polj. soc.) — Češki agrarci, češki nar. delavci in bauernbunder so letos prvič nastopili v dunajskem parlamentu.

Od raznih strani. Radi socialnodemokratskih agitacij je v Przemyslu zgubil odvetnik dr. Jožef Steinbach rezervno častništvo. — 4200 vrst cvetlic imamo v Evropi — 990 konj za Južno Afriko se je zopet nakupilo v Slavoniji. — Asfalt v Dalmaciji. V Mirilovicu pri Drnišu so zasledili velike zaklade asfalta, katerega so že toliko odkopali, da bode te dni z njim pokriti dve ulici v Berlinu in na Dunaju. Tudi razna mesta v Dalmaciji dobe sedaj asfaltni tlak. — Pri igranju ustrelil je na Dunaju 6letni deček Habian svojo 4letno sestrico. — Elektrarno namerava napraviti mestna občina v Inomostu. Elektrarna bode veljala 3.000.000 kron. — Velikanske izvire petroleja so zasledili v državi Texas v Severni Ameriki. — Krüger zdrav. Iz Amsterdama poročajo, da je vest o Krügerjevi bolezn popolnoma izmišljena ter da se isti počuti popolnoma dobro. — Dvojčka rojena v različnih stoletjih. V Parizu živi dvojčka, od katerih je bil eden rojen v minolem stoletju nekoliko minut pred polnočjo 31. dec. 1900, drugi pa l. januarja 1901, 3 minute po polnoči. — Bolgarska pehota se pomnoži od 24 polkov na 36 polkov. — Zaroti za oproščenje Brescija so prišli na sled v Milanu, radi tega so Brescija odpeljali v neko prisilno delavnico. — Novo uniformo nemške armade bodo poskušali te dni v Berlinu. Barva uniforme je podobna zemlji, svetlih gumbov ne bo več, pa tudi dose-danjih svetlih čelad ne bo imela več nemška armada. — Novi katoliški škof v Tarnovu je postal prelat Walenga. — Sneg v Jeruzalemu so imeli 19. januarja. Sneg je bil visok jeden čevlj. Pač nekaj nenavadnega. — Ropar v košari. V bližino Basela sta prinesla nekemu gostilničarju dva Italijana spraviti košaro. Ko sta Italijana odšla, postal je gostilničar na košaro pozoren, ker se je pes vedno zaletaval vanjo. Poklical je orožništvo, ki je košaro odprlo in našlo v njej od glave do pete z revolverji in bodali oboroženega moža. — Umrl je v Parizu Henri Bernier, član francoske akademije in slaven pisatelj dram. — Volkovi požrli nevesto in ženina. Iz Budimpešte pišejo, da so v bližini okoliške cerkve Tara požrli volovi dva zaročenca, ki sta se peljala iz Budimpešte k poroki.

Društva.

(Občni zbor »Slov. katol. delavskega društva«) v Ljubljani se vrši prihodnjo nedeljo ob 1/10. uri v »Kat. domu«. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) Meseca januarja t. l. je 194 strank uložilo 54399 K 22 h, 203 strank dvignilo 43243 K 8 h, 30 strankam se je izplačalo posojil 20430 K. Denarni promet 238517 K 34 h.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Šentpeterska moška podružnica v Ljubljani kot letnino za l. 1900 — 150 K 20 v.

Za pogorelce na Boh. Belii: Veleč. farni urad v Zapogah pri smledniku 2 K 50 v.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. febr. Liberalni jugoslovanski klub se je, kakor znano, včeraj ustanovil z imenom „Hrvatsko-slovensko kolo“. Sedaj je pa le provizorično konstituiran in ima namen pogajati se s slovanskim centrom za združenje. To združenje pa ima malo upanja, ker katoliškonarodni poslanci, dobro poznavajoč namene dr. Tavčarja in njegovo politično smer, vključ z adonjim intrigam odločno vstrajajo na svojem dosedanjem upravičenem stališču.

Dunaj, 6. febr. Razni oddelki državnega zbora so se danes konstituirali. Do prihodnje seje imajo pregledati 400 volivnih aktov. One izvolitve, zoper katere ni nobenega ugovora, se predložijo v prihodnji seji kot neoporečne. O onih, zoper katere so došli ugovori — med njimi volitev Plantanova — bo odločeval legitimacijski odsek. Značilno je, da med dosedaj izvoljenimi oddelki ima desnica v šestih odločno večino.

Dunaj, 6. febr. V včerajšnji seji gospodske zbornice je kardinal Missia v svojem govoru opozarjal na očetovsko skrb vladarjevo za blagor ljubljene Avstrije ter izjavil, da zahtevajo spoštovanje, patrijotizem in lojalnost, da se na prestolni govor odgovori z adreso. Govornik je v to svrhu predlagal, naj se izvoli odsek 21 članov, ki naj sestavi adresni načrt. Predlog je bil sprejet in je bil v odsek izvoljen mej drugimi tudi predlagatelj.

Dunaj, 6. febr. Danes opoldne so se sešli načelniki nemških strank, da se posvetujejo o volitvi predsednika. Razun katoliškega centra so bile zastopane vse nemške stranke. Mimogrede se misli sedaj na barona Vetter von der Lilie iz moravske osrednje stranke.

Trst, 6. febr. Mej delavci v luki se pripravljajo stavka.

Rim, 5. febr. Policija je dobila vest, da je anarhist Calcagno dobil nalogo maščevati Brescijo. Calcagno je že na poti v Italijo. V Ancani je aretovanih osem anarhistov.

Rim, 6. febr. Poročilo, da so odvedli Brescijo v Porto Longone radi zarote, je popolno neosnovano. Ta ječa mu je bila že izpočetka prisojena, kjer je popolno osamljen.

London, 6. febr. „Times“ poročajo: Prestolni govor avstrijskega cesarja je po svoji vsebini zgodovinskega pomena. Bati se je pa, da bo vključ hvali ustave i med Nemci i med Slovani dovolj elementov, ki jim manjka čustva lojalnosti do ustave. Parlamentarne anarhiste bo treba iztrebiti, da se omogoči delo.

London, 6. febr. Kralj Edvard VII. bode baje odložil mesto velikega mojstra angleških prostozidarjev.

London, 6. febr. „Daily Telegr.“ poroča iz Kapstadta 3. t. m.: Trdi se, da je general Botha z 2000 možmi in 7 topovi iz Smithfielda udril v kapsko kolonijo.

London, 6. febr. Lord Kitchener poroča iz Pretorije o raznih bojih z Buri. V enem boju je general French vzel Burom top, na potu za njimi je pa našel važne (!) dele rekega drugega topa, ki so ga Angleži razstrelili. Padlo je 16 Angležev.

London, 6. febr. Iz Pekina se poroča: V provincah Shansi in Shensi vlada velikanska lakota. Prebivalci prodajajo žene in otroke ter jedo človeško meso.

Sestanek v petek ob polu 8. uri zvečer.

Umrli so:

3. februarja. Anton Čertalič, delavca sin, 1 mesec, Cesta v mestni log 15, catarrhus intestinalis.

Cena žitu na dunajski borzi

Za 50 kilogramov			
Pšenica za pomlad . . .	K 7.73 do K 7.74		
Rž za pomlad . . .	» 7.74 » » 7.75		
Tursica za maj junij '01 . .	» 5.40 » » 5.41		
Oves za pomlad . . .	» 6.47 » » 6.48		

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetruvi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
5. v. zveč.	724.8	1.2	brev.	oblačno	
7. ajut.	725.0	-0.4	brev.	megla	20.0
2. popol.	726.6	4.5	sl. szah.	d. l. jasno	
Srednja včerajšnja temperatura 1.3 norme: - 1.2					

Spretna prodajalka

Išče službo v boljši trgovini. Nje naslov: „Prodajalka“, poste restante Ljubljana.

Pozor!

Lepo, snažno	89 6—4
kokošje perje	klg. K —44
puranovo perje	» „ —80
gosje perje, belo	» „ 280
gosje perje sivo	» „ 160
gosji puh (Flaum)	» „ 12—

pošilja na vsako postajo ali kolodvor proti povzetju

Franc Podlipnik,

veliki kmetijski trgovec,

Stolni Beligrad (Stuhlweissenburg), Ogersko.

Za mesarje in gostilne!

Suhe, fine špile za klobase, 5 klg. 2 gld. 50 kr.; velike kranjske klobase po 18 kr. jedno pošilja po povzetju

90 (3—2) Janko Ev. Sirc v Kranju.

Predivo

kakor tudi vse druge

deželne pridelke

kupi najdražje

Anton Kolenc,

trgovec v Celju, Narodni dom

Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. 35 10—7

V. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Stariloki,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

v nedeljo 24. februarja 1901

ob 3. uri popoldne

v posojilničnih prostorih v Stariloki.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev letnega računa za l. 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

K obilni ud-ležbi vabi člane

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 1/4. uri isti dan na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Plesarska in v to stroko všteta vose starbena in pohištvena dela

izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele BRATA EBERL v Ljubljani, Františkanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence 13 11-8

Ravno se je izdalo

Hölzlovo zemeljsko oblo.

Priredil prof. Fr. Orožen.

Premier 25 1/2 cm, merilo 1:50,000,000. — Cena z zaboječkom vred K 16—

To novo slovensko zemeljsko oblo, od visokega o. kr. ministerstva za bogočastje in pouk z odlokom z dne 20. julija 1900, št. 16.616, pripuščeno za učno porabo na občnih ljudskih in meščanskih šolah, moških in ženskih učiteljskih s slovenskim učnim jezikom, podaje pregled vsega zemeljskega površja v političnem kakor tudi v fizikalnem oziru. Na njem niso razvidne samo dežele, reke in politične meje držav, temveč oblo kaže tudi fizikalne razmere, ker je gorovje, z najvažnejšimi vrhovi, označeno z rjavo barvo, reke in jezera kakor morja z modro barvo. Na oblu najdemo tudi oblike rastlinstva (Savane, Llanos, puščave i. t. d.) kakor morske toke; tudi ne pogrešamo dnevne meje. Čeprav je mnogo imen (dežel, držav, polotokov, otokov, gorovij, rek, jezer, mest itd.), je zemeljsko oblo vendar čisto in pregledno, kar se je doseglo, da so se porabile različne barve in ter različne in dobro aranžirane pismenke. Zemeljsko oblo se je priredilo po najnovejšem in najboljšem gradivu.

Dobiva se pri

96 2—2

Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bambergovi knjigotržnici v Ljubljani.

Gg. ženini in neveste!

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, običnoma veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obilni obisk in ogled z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno na poštnine prosto.

Dunajska borza.

Dne 5. februarja.	
Skupni državni dolg v notah	98.45
Skupni državni dolg v srebru	98.35
Avstrijska zlata renta 4%	117.70
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98.15
Ogerska zlata renta 4%	117.60
Ogerska krona renta 4%, 200	92.95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1690—
Kreditne delnice, 160 gld.	662.50
London vista	240.80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. valj.	117.55

Dne 5. februarja.	
20 mark	23.53
20 frankov (napoleonov)	19.15
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.31
Dne 5. februarja.	
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	182—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	166—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 krou	95.80
Tisne srečke 4%, 100 gld.	140.70
Dunavske vravnave srečke 5%	257—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94—
Priporočene obveznice državne železnice	423.50
„ „ južne železnice 3%	342.75
„ „ južne železnice 5%	122.25
„ „ dolenskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	388—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	370—
Avstrijskega rudnega križa srečke, 10 gld.	47.75
Ogerskega	23.40
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14.25
Rudolfove srečke, 10 gld.	60—

Salmove srečke, 40 gld.	180—
St. Genois srečke, 40 gld.	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	392—
Ljubljanske srečke	58—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	267.50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v	6190—
Akcije tržaškega Lloydja 500 gld.	820—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108.25
Splošna avstrijska stavbinska družba	148—
Montanska družba avstr. plan.	423.25
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	447—
Papirnih rubljev 100	253.50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
1, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svetli za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.